

Eksamensopgave EU-ret, december 2023, HA(jur)

Rettevejledning opgave 1:

Mærkningsordningen

Det er klart, at mærkningsordningen er en teknisk specifikation, som burde have været notificeret efter Informationsproceduredirektivet, jf. direktiv 2015/1535, og pensum s. 704. Undtagelserne i direktivets art. 6, stk. 7 og art. 7 finder ikke anvendelse i denne sag. Konsekvenserne, af at der ikke er notificeret, er, at den pågældende ordning ikke kan håndhæves, jf. pensum s. 716. Det betyder, at Superengros fremadrettet kan undlade at mærke det kød, de sælger. For så vidt angår den mærkning der er sket, kan det overvejes, om man kan kræve erstatning, fordi ordningen har påført virksomheden en udgift til at anskaffe en mærkningsmaskine mv. Betingelserne, for at medlemsstaten er erstatningsansvarlig for overtrædelser af EU-retten, er, at 1) der er overtrådt en bestemmelse, som har til formål at tillægge private rettigheder, 2) at overtrædelser er tilstrækkelig kvalificeret og 3) at der er direkte årsagsforbindelse mellem overtrædelser og tabet, jf. pensum s. 202 ff.

Det forhold, at medlemsstaten ikke har notificeret, vil ikke give Superengros ret til at kræve erstatning, idet Informationsproceduredirektivet ikke har til formål at tillægge private rettigheder, jf. sag. C-98/4, *Berlington*, præmis 108 og pensum s. 717.

Det bør derfor overvejes, om der foreligger en anden overtrædelse af EU-retten, der kan begrunde et erstatningskrav. Det bør overvejes, om art. 34 TEUF er overtrådt. Da ordningen indfører et produktkrav i form af et mærkningskrav, har det som konsekvens, at importører som Superengros bliver nødsaget til at ændre varerne. Der er ydermere tale om en diskriminerende ordning, idet man friholder gedekød, som primært leveres af lokale bønder. Det bør overvejes, om der er saglige hensyn, som tilsiger, at man kan friholde disse bønder, men dette synes umiddelbart ikke oplagt. Det skal dog nævnes, at bortset fra dette diskriminerende aspekt af ordningen kan det ikke antages, at mærkningsordningen er i strid med art. 34 TEUF, idet det må antages, at ordningen, i det omfang man bortser fra det diskriminerende element, kan begrundes i klimahensyn

og er proportional. Men fordi ordningen indeholder et diskriminerende element, der er i strid med EU-retten, kan man vurdere, om dette giver grundlag for erstatning. Det må antages, at den første betingelse er opfyldt, idet art. 34 TEUF tillægger private rettigheder. Det er også mest nærliggende, at der kan være tale om en tilstrækkelig kvalificeret overtrædelse af EU-retten. Men det er ikke oplagt, at der er årsagsforbindelse. Det forhold, at man undtager gedekød, betyder som nævnt ikke, at mærkningsordningen som helhed er ulovlig, og derfor skulle Superengros også have anskaffet sig en mærkningsmaskine, selvom ordningen ikke havde fritaget gedekød.

Afgiften

For så vidt angår afgiften på kød, er denne også en teknisk specifikation, idet dette begreb også omfatter specifikationer, hvortil der er knyttet skattemæssige eller finansielle foranstaltninger, der som her tilsigter at påvirke forbruget af specifikke produkter, jf. pensum s. 710. Det betyder, at ordningen skulle have været notificeret. Når dette ikke er sket, indebærer det normalt, at en medlemsstat ikke kan håndhæve ordningen, men det er tvivlsomt, om det også er tilfældet, når der som her er tale om en afgiftsordning, jf. note 46 på s. 716 i pensum. Fordi afgiftsordninger ikke omfattes af status quo kravet, er det ikke oplagt, at den manglende iagttagelse af notifikationspligten påvirker gyldigheden af de opkrævede afgifter. Derfor kan man ikke på baggrund af den manglende notifikation kræve afgiften refunderet, og man kan ligeledes ikke gøre et erstatningskrav gældende på dette grundlag, jf. ovenfor. Man kan ligeledes ikke fremadrettet undlade at betale afgiften.

Man kan overveje, om afgiften er i strid med andre EU-regler, mest oplagt art. 110 TEUF. Idet gedekød ikke er undtaget denne gang, er der ikke noget, der tyder på, at man enten diskriminerer indført kød, eller søger at beskytte den lokale produktion gennem protektionistiske regler. Da der således ikke foreligger en overtrædelse af art. 110 TEUF, er der ikke noget grundlag for at søge erstatning.

Tilladelsesordningen

Selvom Superengros er en virksomhed, der sælger varer, driver de som handlende en tjenesteydelsesvirksomhed. Derfor er deres aktivitet omfattet af Servicedirektivet (direktiv 2006/123), og de mange undtagelser i direktivets art. 2 synes ikke relevante i relation til den planlagte tilladelsesordning. Selvom Superengros søger tilladelse i den medlemsstat, hvor de er beliggende, er de beskyttet af reglerne i direktivets kapitel III, jf. pensum s. 774.

Tilladelsesordningen skal i første omgang vurderes efter art. 9, hvorefter der stilles følgende krav for overhovedet at indføre en tilladelsesordning; ordningen må ikke diskriminere, den skal være begrundet i tvingende almene hensyn og skal være proportional, jf. pensum s. 776. Den planlagte ordning synes at opfylde disse krav, idet den ikke umiddelbart indeholder noget diskriminerende element. Ordningen er begrundet i hensynet til at forhindre, at forbrugerne skades af dårligt kød, og de krav, der stilles til lokaler og systemer, synes proportionale.

Derimod er det ikke oplagt, at man kan stille krav om, at tilladelsen er tidsbegrænset, idet udgangspunktet efter art. 11 er, at tilladelser skal gives med ubegrænset varighed, jf. pensum s. 778 f. Der er undtagelser, men det er ikke oplagt, at disse finder anvendelse. Således er der ikke noget tvingende alment hensyn, der begrunder, at der alene gives et begrænset antal tilladelser. Man kan overveje, om der er tvingende almene hensyn, der begrunder den begrænsede varighed, herunder at der er behov for at genkontrollere, at kravene til faciliteter og systemer opfyldes, men en sådan kontrol kan også gennemføres som et led i en tidsbegrænset tilladelsesordning. Således synes tidsbegrænsningen ikke at være lovlig efter art. 11.

Endelig kan man overveje, om gebyret er i overensstemmelse med art. 13, stk. 2. Man kan således alene opkræve en afgift, der dækker udgifterne til forvaltningen og kontrollen af tildelingen af en tilladelse, jf. pensum s. 781. Man kan derimod ikke kræve en afgift, der også dækker udgiften til den løbende kontrol af dem, der har en tilladelse,

ligesom man ikke kan kræve en afgift, hvis der meddeles afslag på tilladelse. Det er ikke oplagt, at gebyret i casen opfylder dette krav.

Rettevejledning opgave 2:

2.1.

Eva har på det tidspunkt, hvor hun vender tilbage til medlemsstat X, ikke udøvet fri bevægelighed inden for EU. Derfor kan hun ikke påberåbe sig Opholdsdirektivet (direktiv 2004/38), og hun vil ikke kunne aflede ret efter traktatens regler om fri bevægelighed.

Nogle studerende vil måske overveje, om art. 20 TEUF kan give Jesus en opholdsret. Efter sag C-34/09, *Zambrano*, omtalt pensum s. 501 f, har Domstolen fastslået, at en opholdsret kan være sikret for en tredjelandsborger, hvis et afslag vil have som konsekvens, at en unionsborger pga. afhængighedsforhold til tredjelandsborgeren reelt er tvunget til at forlade Unionen. Hvis Adam er unionsborger, kunne den manglende opholdsret for Jesus måske siges at tvinge Adam til at forlade unionen for at være nær sin far. Der er dog flere forhold, som indikerer, at dette ikke vil være tilfældet. For det første er Eva jo rejst til medlemsstat X uden Jesus, og desuden kan Adam jo forblive i unionen ved at blive hos sin mor. Derfor er det ikke nærliggende, at Jesus kan få et opholdsgrundlag på baggrund af art. 20 TEUF.

2.2.

Når Eva udøver fri bevægelighed inden for EU, kan hun i overensstemmelse med Opholdsdirektivet medbringe sin ægtefælle. Det gælder også, selvom ægtefællen ikke i forvejen har lovligt ophold i EU og således rejser direkte fra et tredjeland til EU, jf. pensum s. 470. Det forudsætter dog, at Eva selv opfylder betingelserne for ophold efter Opholdsdirektivet. I denne situation er hun arbejdssøgende, og som sådan har hun ret til at opholde sig i landet i normalt op til seks måneder for at afsøge arbejdsmarkedet. Opgavens oplysninger indikerer, at hun endnu ikke har været der i seks måneder, ligesom vi ved, at hun er registreret som arbejdssøgende og derfor formentligt opfylder kravet om reelt at søge arbejde. I denne situation har hun selv ret til ophold, også selvom

om hun måske ikke har tilstrækkelige midler og sygeforsikring, jf. direktivets art. 14, stk. 4 og pensum s. 483. Derfor kan myndighederne i medlemsstat Y ikke afvise at give Jesus ret til ophold, så længe Eva er aktivt arbejdssøgende og ikke har været der mere end seks måneder. Mere specifikt kan de ikke give et afslag begrundet i, at Eva ikke har et arbejde, eller at hun ikke kan forsørge Jesus.

2.3.

Det må antages, at Maria er mexicansk statsborger. Selvom hun er unionsborger, vil hun ikke have ret til ophold, idet hun ikke har tilstrækkelige midler.

Maria kan ikke aflede ret efter Jesus, da han er mexicansk statsborger. Derfor skal det overvejes, om hun kan aflede rettigheder af Eva.

Som ikke-erhvervsaktiv unionsborger har Eva ret til at opholde sig i medlemsstat Z, forudsat at hun har tilstrækkelige midler og en sygeforsikring jf. Opholdsdirektivets art. 7, stk., litra b. Vi ved ikke noget om, hvorvidt hun har en sygeforsikring, men opgavens oplysninger indikerer, at hun råder over tilstrækkelige midler, idet hun lever af Jesus' løn. Dette er tilstrækkeligt til at opfylde kravet om tilstrækkelige midler.

Da Eva således har opholdsret (forudsat at hun råder over en sygeforsikring), har hun i et vist omfang mulighed for at sikre opholdsret til sin ægtefælles forældre. Det forudsætter efter Opholdsdirektivets art. 2, nr. 2, litra d, at Maria forsørges af Eva. Man kan overveje, om det er Eva, der forsørger Maria, idet det jo er Jesus' indkomst, der gør det muligt at støtte Maria økonomisk. Men dette er formentlig ikke afgørende, idet EU-reglerne normalt ikke fokuserer på, hvor pengene kommer fra, og selvom Maria ikke kan aflede ret fra Jesus, er der ingen tvivl om, at Opholdsdirektivet også ønsker at åbne op for, at man kan få familiesammenført en ægtefælles forældre.

Det er en betingelse, at Maria skal forsørges i Mexico, inden hun rejser til landet, jf. note 30 pensum s. 473. Men denne betingelse synes også opfyldt, idet Eva og Jesus dels har

hjulpet Maria, mens de boede i landet, og senere har understøttet Maria ved at sende hende penge, således at hun (stadig i Mexico) har kunnet klare sig.

Der synes således efter Opholdsdirektivet at være grundlag for, at Maria kan opnå opholdsret i medlemsstat Y.